

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Kúchlerové, Ph.D., ve věci

žalobce: **V. M.**
zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem
se sídlem advokátní kanceláře Archangelská 1, 100 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
odbor azylové a migrační politiky
oddělení pobytového správního řízení
se sídlem Ulrichovo náměstí 810, 500 02 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2023, čj. OAM-2634-7/ZR-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 24. 4. 2023, čj. OAM-2634-7/ZR-2023, se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 8.228 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný (dále také jen „správní orgán“) odňal žalobci oprávnění k pobytu na území České republiky za účelem dočasné ochrany, a to dle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“), s odkazem na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně“).

II. Shrnutí žalobních bodů

2. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí, navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k novému rozhodnutí, současně žádal přiznání nákladů řízení.
3. Předně namítl, že v rozporu se závěry napadeného rozhodnutí není pravdou, že by zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Vůbec si totiž není vědom toho, že by dne 11. 8. 2022 získal dočasnou ochranu na území Rumunska. Zdůraznil, že při odjezdu z Ukrajiny Rumunsko pouze tranzitoval při své cestě do ČR v srpnu roku 2022, když utíkal z domovské Ukrajiny před válkou. Uvedl, že navíc ani neovládá rumunský jazyk, když jeho jediným cílem bylo dostat se přes Rumunsko do ČR, kde má vytvořeno stabilní zázemí a zajištěno ubytování, s Rumunskem nemá ani žádné vazby. Žalobce uvedl, že si rozhodně není vědom toho, že by cokoliv zamlčoval. Zdůraznil, že žádným aktivním způsobem o dočasnou ochranu na území Rumunska nežádal, a pokud se nachází v databázi držitelů dočasné ochrany v Rumunsku, pak se tak stalo bez jeho vědomí, a to zjevně na základě aktivity rumunských státních úřadů, kterou však neměl možnost jakkoliv ovlivnit. Vzhledem k tomu, že měl od samého začátku zájem požádat o dočasnou ochranu na území ČR, tak by ani s udělením dočasné ochrany v Rumunsku nesouhlasil. Poukázal i na to, že pokud měl žalovaný jakékoliv pochybnosti o skutkovém stavu věci, mohl přistoupit k jeho výslechu, při němž by potvrdil, že v Rumunsku nikdy o získání dočasné ochrany nežádal.
4. Žalobce současně zdůraznil, že je mu dočasná ochrana odnímána po devíti měsících od jejího získání, což je dlouhá doba, za níž si již v ČR vytvořil pevné a stabilní rodinné zázemí. Napadené rozhodnutí je proto i nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života.
5. Žalobce má zato, že žalovaný v rámci řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu a neopatrili si dostatečné podklady pro své rozhodnutí ve smyslu § 50 odst. 2 správního řádu, když s ohledem na shora uvedené skutečnosti není závěr napadeného rozhodnutí pravdivý. Dle názoru žalobce tak žalovaný vydáním napadeného rozhodnutí navíc porušil § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu, neboť nepostupoval v předmětné věci v souladu se zákony a ostatními právními předpisy; nešetřil oprávněné zájmy žalobce jako osoby, jíž se činnost žalovaného dotýká; a nedbal, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu.

6. Žalobce uzavřel, že nebyly splněny podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí, neboť není pravdou, že je v jeho případě dán důvod pro odnětí dočasné ochrany dle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb. v návaznosti na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, neboť není pravdou, že by zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Je přesvědčen, že pokud by žalovaný zjistil řádně stav věci a opatřil si dostatečné podklady pro své rozhodnutí, jež potvrzují jeho tvrzení, pak by neměl rozhodnout o odnětí oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. Připomněl, že dočasná ochrana byla žalobci odňata, protože zamlčel, že získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, konkrétně v Rumunsku. Žalovaný ověřil prostřednictvím platformy pro výměnu informací mezi členskými státy stran žadatelů a držitelů dočasné ochrany (Temporary Protection Platform - TPD), že žalobce je stále držitelem dočasné ochrany v Rumunsku, přičemž stav jeho žádosti o dočasnou ochranu v Rumunsku je označen písmeny „TP“, což znamená, že dočasná ochrana mu byla v Rumunsku udělena a že je stále jejím držitelem tamtéž.
8. S poukazem na napadené rozhodnutí žalovaný zopakoval, že Platforma pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy, tj. tzv. „Temporary Protection Platform“, pro kterou se používá zkratka „TPD“ (dále také jen „TPD“), vznikla na základě čl. 10 a čl. 27 Směrnice Rady č. 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. Směrnice ve zmíněných ustanoveních předpokládá, že členské státy za účelem účinné aplikace prováděcího rozhodnutí Rady EU podle článku 5 této směrnice [v současnosti rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382] povedou evidenci žadatelů a držitelů dočasné ochrany a že si tyto informace budou mezi sebou vyměňovat. Popsanou výměnu informací mezi členskými státy EU předpokládá též zákon č. 65/2022 Sb. ve svém § 5 odst. 6 a v § 6 odst. 4.
9. Žalovaný vyslovil pochybnost o pravdivosti tvrzení žalobce, že vědomě nezamlčel to, že požádal a získal dočasnou ochranu v jiném členském státě EU a že o podání žádosti o udělení dočasné ochrany v Rumunsku nevěděl. Žalovaný k tomu uvedl, že pokud by žalobce chtěl pouze cestovat do ČR, mohl tak učinit i bez jakékoliv žádosti v Rumunsku. Jako občan Ukrajiny a držitel biometrického pasu č. GB519482 mohl na území Rumunska, stejně jako na území jiných států Schengenského prostoru, vstoupit pouze na základě tohoto cestovního pasu a nemusel o nic dalšího žádat nebo cokoliv podepisovat. Občané Ukrajiny mohou podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění), vstupovat a pobývat krátkodobě na území členských států EU bez víza za předpokladu, že jsou držiteli biometrických cestovních pasů. Ukrajina je totiž uvedena v příloze II tohoto nařízení, a proto ve smyslu čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení jsou její občané osvobozeni od vízové povinnosti pro pobyty, které nepřekročí 90 dnů během

jakéhokoliv období 180 dnů. To ostatně sám žalobce musel vědět, když mu bylo umožněno vstoupit na území Rumunska pouze s tímto cestovním dokladem. Kdyby mu byl odmítnut vstup, bylo by vstupní hraniční razítko přeškrtnuto. Je tedy zřejmé, že podání žádosti o udělení dočasné ochrany nebylo podmínkou vstupu žalobce do Rumunska. Dle žalovaného proto působí tvrzení žalobce, že nevěděl, že požádal o udělení dočasné ochrany v Rumunsku a že ji rovněž získal, nevěrohodně.

10. Žalovaný dále uvedl, že i kdyby tomu tak bylo, pro naplnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany podle § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně není třeba úmyslu cizince, tedy žadatele o udělení dočasné ochrany. Ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně totiž neobsahuje slovo „úmyslně“, a je tak zcela nerozhodné, zda žalobce věděl nebo nevěděl, co podepisuje, nebo zda to vědět měl. Faktem zůstává, že mu jiný členský stát udělil dočasnou ochranu předtím, než o její udělení požádal v ČR. Žalovaný uvedl, že pokud by tuto informaci měl k dispozici dne 22. 8. 2022, kdy žalobce podal žádost o udělení dočasné ochrany, jeho žádost by nutně byla vyhodnocena jako nepřijatelná ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. a následně by mu ve smyslu § 5 odst. 2 téhož zákona byla vrácena. Takovou informaci však žalovaný neměl, a to ani od žalobce, který do tiskopisu žádosti uvedl, že o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU nežádal, ani z Platformy pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany „*Temporary Protection Platform*“ - TPD nezjistil, že žalobce již dočasnou ochranu má udělenou jiným členským státem EU, neboť v den podání jeho žádosti v ČR nebyla tato informace rumunskou stranou do uvedeného systému vložena. Ministerstvu vnitra je známo z jeho úřední činnosti, že Rumunsko začalo tyto údaje do systému nahrávat až mnohem později. K tomu dále poznamenal, že informace do této platformy členské státy zasílají s různou frekvencí. Česká republika tak činí každý pracovní den, nicméně jiné členské státy s takovou frekvencí nedokáží data aktualizovat, což bylo důvodem, proč žalovaný při přijetí žádosti žalobce o dočasnou ochranu o udělení dočasné ochrany v Rumunsku nevěděl.
11. Žalovaný dále podotkl, že žalobce v žalobě vůbec nezmiňuje žádné příbuzné, kteří by se měli nacházet na území ČR, a není tedy jasné, s kým vytvořil pevné a stabilní rodinné zázemí, jak uvádí v žalobě. Doplnil, že z Cizineckého informačního systému (dále jen „CIS“) vyplývá, že na území ČR se nachází otec žalobce M. V., a matka žalobce M. M., oba státní příslušnost Ukrajina. Otci žalobce byla stejně jako žalobci odejmuta ze stejného důvodu dočasná ochrana. Matka žalobce má udělenou (prodlouženou) dočasnou ochranu do 31. 3. 2024. Dle žalovaného nemá skutečnost, že žalobce má na území příbuznou (matku), které již dočasná ochrana byla prodloužena, žádný vliv na uplatnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany uvedeného v § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. Nikdo z jeho příbuzných, kteří jsou dle CIS přítomni na území ČR, není ani osobou ve vztahu, ke které by mohl být považován za rodinného příslušníka ve smyslu § 51 odst. 2 zákona o dočasné ochraně, a mohla by mu být dočasná ochrana udělena za účelem sloučení rodiny.

IV. Jednání soudu

12. Z jednání soudu, které se uskutečnilo dne 24. 10. 2023, se účastníci omluvili. Soud tak žalobu projednal bez jejich účasti.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Po prostudování předloženého správního spisu a projednání věci dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.
14. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal v České republice dne 17. 8. 2022 žádost o udělení dočasné ochrany. V ní mimo jiné uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, že o dočasnou ochranu v jiném státě Evropské unie nežádal a že na území států EU vstoupil dne 12. 8. 2022 (jako místo uvedl „Hungary“), a předložil cestovní doklad xxx a doklad (potvrzení) ze dne 17. 8. 2022 o zajištění ubytování, v němž byla jako ubytovatel uvedena M. V.. Dočasná ochrana v ČR byla žalobci udělena dne 22. 8. 2022.
15. Lustrací dne 28. 11. 2022 ve společné databázi TPD správní orgán zjistil, že žalobce před udělením dočasné ochrany v ČR požádal o udělení dočasné ochrany v Rumunsku (tj. v jiném členském státě Evropské unie), ta mu byla udělena dne 11. 8. 2022 a dle záznamu ke dni lustrace stále byl na území Rumunska držitelem této dočasné ochrany. Správní orgán proto dne 7. 2. 2023 vyhotovil oznámení o zahájení správního řízení o odnětí dočasné ochrany, které bylo žalobci doručeno dne 20. 2. 2023. Současně jej vyrozuměl o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádření se k nim ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobce této možnosti nevyužil.
16. Následně dne 24. 4. 2023 vydal správní orgán rozhodnutí pod čj. OAM-2634-7/ZR-2023, kterým odňal žalobci oprávnění k pobytu na území České republiky za účelem dočasné ochrany, a to dle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb. a § 10 odst. 2 a ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. Jako důvod uvedl, že žalobce zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci.
17. Krajský soud posoudil žalobu v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s dispoziční zásadou, kterou je správní soudnictví ovládáno, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 odst. 1 a 2 a § 75 odst. 1 s. ř. s.)
18. Na úvod lze uvést, že dočasnou ochranu lze obecně charakterizovat jako *„flexibilní nástroj mezinárodní ochrany, který poskytuje útočiště na omezenou dobu osobám prchajícím před humanitární krizí“* (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2023, čj. 10 As 290/2023-30). Členské státy EU se dohodly na přijetí směrnice o dočasné ochraně, a to směrnice Rady 2001/55/ES, ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“ nebo jen „směrnice“). O aktivaci dočasné ochrany podle zmíněné směrnice rozhoduje Rada EU. Ta rozhodnutím 2022/382 ze dne 4. 3. 2022 (dále jen „rozhodnutí Rady“) podle článku 5 směrnice o dočasné ochraně stanovila, že na území EU nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob, které musely opustit Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu a v článku 2 odst. 1 až 4 vymezila osoby, na něž se dočasná ochrana vztahuje.
19. Na tuto skutečnost reagoval český zákonodárce přijetím zákona č. 65/2022 Sb., který mimo jiné stanoví podmínky udělování dočasné ochrany cizinců specifikovaných v § 3

tohoto zákona. Tento zákon je přitom speciální úpravou k zákonu o dočasné ochraně a předmětem jeho úpravy je dočasná ochrana cizinců se zřetelem k ozbrojenému konfliktu vyvolanému invazí vojsk Ruské federace na území Ukrajiny dne 24. 2. 2022 (viz § 1 odst. 1 cit. zákona).

20. Dle ustanovení § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb. se *ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany použije zákon o dočasné ochraně cizinců č. 221/2003 Sb.*
21. Dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně *oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany lze odejmout, pokud byl zjištěn důvod, pro který může být odepráno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 9 odst. 2 a 3.*
22. Dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně *oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany může být odepráno, jestliže žadatel o poskytnutí dočasné ochrany uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci.*
23. Mezi účastníky v zásadě není sporu o skutkovém stavu věci. Žalobce, který je občanem Ukrajiny, vycestoval ze země původu v době „aktivace“ směrnice o dočasné ochraně a stavu hromadného přílivu vysídlených osob a dle jeho tvrzení byla jeho cílovou zemí ČR. Z Ukrajiny cestoval mimo jiné přes Rumunsko, kde zřejmě podepsal listinu, jejímž obsahem byla pravděpodobně žádost o dočasnou ochranu. Úmyslem žalobce však bylo požádat o dočasnou ochranu v ČR, protože zde měl zajištěno ubytování. V době, kdy žalobce podal žádost o dočasnou ochranu v ČR, nebylo v databázi TPD zaevidováno, že o ni požádal již v Rumunsku. V ČR mu proto byla dočasná ochrana udělena a žalobce ji také požíval po dobu 9 měsíců, tj. do jejího odnětí. Žalovaný poté, co lustrací dne 28. 11. 2022 v databázi TPD zjistil, že žalobce před podáním žádosti v ČR požádal o udělení dočasné ochrany v Rumunsku, kde mu byla dne 11. 8. 2022 udělena, zahájil s ním řízení o odnětí dočasné ochrany. Učinil tak s odůvodněním, že v žádosti o dočasnou ochranu uvedl nepravdivé údaje, konkrétně zaškrtnutím políčka „ne“ v tiskopise o žádosti v odpovědi na dotaz, zda již o dočasnou ochranu žádal. Z uvedeného žalovaný dovodil, že žalobce uvedl při žádosti nepravdivé údaje a dočasnou ochranu mu odňal ve smyslu § 10 odst. 2 v návaznosti na § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb. Dále žalovaný dovodil, že žalobci vůbec neměla být dočasná ochrana v ČR udělena z důvodu duplicity.
24. Žalobce v žalobě namítal především to, že nezamlčel, že by požádal a získal dočasnou ochranu v Rumunsku, neboť si toho vůbec není vědom, protože žádným aktivním způsobem o dočasnou ochranu na území Rumunska nežádal, Rumunsko pouze tranzitoval při své cestě do ČR. Současně namítal, že napadené rozhodnutí je i nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života, neboť je mu dočasná ochrana odnímána po devíti měsících od jejího udělení, má zde i rodinné zázemí.
25. Jak vyplývá z dikce ustanovení § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně, uvedení nepravdivých údajů nemusí nutně znamenat neudělení dočasné ochrany či její odejmutí (*„oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany lze odejmout, pokud ...“*). Na rozdíl od důvodů pro odeprání či odejmutí dočasné ochrany dle § 9 odst. 1 a § 10 odst. 1 zákona o dočasné ochraně má žalovaný v tomto ohledu možnost, nikoliv povinnost, příslušné oprávnění odejmout, a to v případě, že shledá naplnění některé z podmínek předpokládaných v § 9 odst. 2 nebo 3 téhož zákona. Tím zákonodárce zakotvil možnost zvážení individuálních okolností každého případu. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že je

umožněno rozhodovacímu orgánu odejmout oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v případě, že bude dodatečně zjištěno, že osoba spadá pod ustanovení § 9 navrhovaného zákona, a proto není ani účelné a ani spravedlivé jí nadále poskytovat ochranu ve smyslu tohoto zákona. Diskreční pravomoc správního orgánu k aplikaci § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně lze dovodit i z jeho systematického zařazení za odstavec první, který oproti odstavci druhému stanoví povinnost správního orgánu oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany odejmout v tam vyjmenovaných případech.

26. *Ustanovení § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně je tak typickým případem, kdy správní orgán při své rozhodovací činnosti uplatní správní uvážení, tj. zváží, zda daný postup použije či nikoliv. Přitom pojem „správní uvážení“ je definován tak, že „o něm lze hovořit všude tam, kde zákon poskytuje správnímu orgánu ve stanovených hranicích určitý volný prostor k rozhodnutí. Tento prostor, v němž s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek a zákonodárce dává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z více řešení předvídaných právní normou, bývá typicky vymezen formulací ‚správní orgán může‘, ‚lze‘ apod.“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2014, čj. 8 As 37/2011-154, bod 14). V případě, že správní orgán přistoupí ke správnímu uvážení, musí jeho rozhodnutí vycházet z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, odpovídat zásadám logiky a být v souladu s účelem sledovaným tímto institutem. Správní uvážení musí respektovat základní principy, k nimž patří mimo jiné povinnost výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl (v této souvislosti krajský soud poznamenává, že žalobce současně se svou žádostí správnímu orgánu předložil i doklad - potvrzení ze dne 17. 8. 2022 o zajištění ubytování v ČR u V. M.). Soud je totiž následně v rámci přezkumu diskrečních rozhodnutí limitován tím, že zkoumá toliko zneužití správního uvážení a překročení jeho mezí (srov. § 78 odst. 1 s. ř. s.).*
27. *V napadeném rozhodnutí však absentuje jakékoliv zdůvodnění, proč se žalovaný rozhodl pro aplikaci ustanovení § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, jehož užití je fakultativní, a to při vědomí všech důsledků, které žalobci z rozhodnutí plynou, a v kontextu smyslu a účelu, který institut dočasné ochrany v sobě nese. Správní orgán nijak nevysvětlil, jaká kritéria či jaké důvody jej vedly k aplikaci zmíněného ustanovení, a v důsledku toho neprovedl ani náležitou úvahu o tom, proč dospěl k závěru, že uvedení nepravdivých údajů žalobcem je v této věci tak závažným proviněním, pro které je nutno již přiznanou dočasnou ochranu odejmout. Vzhledem k tomu, že správní uvážení musí být rovněž náležitě individualizováno, chybí i úvaha o tom, proč v konkrétním případě žalobce (vzhledem k jeho poměrům) nebylo ani účelné a ani spravedlivé (slovy shora citované důvodové zprávy) mu ochranu ve smyslu tohoto zákona nadále poskytovat.*
28. *Krajský soud tak musel napadené rozhodnutí zrušit ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů, neboť žalovaný k samotné podstatě věci konstatoval pouze to, že žalobce již obdržel dočasnou ochranu v Rumunsku a že by ji v ČR nezískal, pokud by v žádosti uvedl pravdivé údaje. Jak však vyplývá ze shora uvedeného, dřívější udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU nemůže vést k jejímu automatickému odnětí, aniž by správní orgán k tomu v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl relevantní úvahy.*

29. Krajský soud navíc v daném případě shledal, že postupem žalovaného došlo i k nepřiměřenému rozšíření kritérií pro vyloučení osob z dočasné ochrany.
30. Kritéria pro vyloučení některých osob z dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob upravuje směrnice o dočasné ochraně ve svém článku 28 v návaznosti na bod 22 její preambule tak, že dává členským státům možnost vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany v tam vyjmenovaných případech (podezření na spáchání vyjmenovaných závažných zločinů, činů proti cílům a zásadám Spojených národů a ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti hostitelského členského státu), které však na případ žalobce zřejmě nedopadají. Uvedení nepravdivých údajů v žádosti o dočasnou ochranu mezi tyto důvody zařadit nelze. Směrnice pak nestanoví, že by členské státy mohly důvody pro vyloučení osob z dočasné ochrany rozšiřovat. Článek 3 odst. 5 směrnice naopak zachovává členským státům výsadní právo *stanovit nebo zachovávat příznivější podmínky pro osoby požívající dočasnou ochranu*. Rovněž bod 12 preambule směrnice uvádí, že *z podstaty minimálních norem vyplývá pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasnou ochranu*. Ze směrnice tak neplyne, že by členské státy měly či mohly tato práva stanovit restriktivněji a v neprospěch žadatelů. Obdobně bod 17 rozhodnutí Rady hovoří o možnosti členských států stanovit pouze příznivější úpravu než je úprava podle směrnice (*pokud má členský stát vnitrostátní systém, který je příznivější než úprava podle směrnice o dočasné ochraně, měl by mít možnost jej nadále uplatňovat*).
31. Krajský soud má proto zato, že ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, dle něhož důvod pro odnětí dočasné ochrany spočívá v uvedení nepravdivých údajů, nelze vykládat jako uvedení jakékoliv nepravdivé informace, která by neměla souvislost s hmotněprávními podmínkami pro udělení dočasné ochrany (tj. zda taková osoba splňuje hmotněprávní podmínky pro získání dočasné ochrany dle směrnice), neboť by to bylo nad rámec kritérií pro vyloučení osob z dočasné ochrany předpokládaných směrnicí, a to v neprospěch žadatelů o takovou ochranu. Důvody pro vyloučení osoby z dočasné ochrany dle článku 28 odst. 1 směrnice se přitom ve smyslu jeho odstavce druhého *posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby; rozhodnutí a opatření o vyloučení se pak řídí zásadou přiměřenosti*. Lze dodat, že ani z pohledu citovaného ustanovení směrnice žalovaný v napadeném rozhodnutí žádnou úvahu neprovedl.

VI. Závěr a náklady řízení

32. S ohledem na shora uvedené krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
33. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalobce, krajský soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě nákladů právních služeb poskytnuté advokátem, jehož odměna vychází z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Ten učinil ve věci dva úkony právních služeb (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žalobního návrhu) po 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d/ ve spojení s § 7 advokátního tarifu), k tomu má nárok na úhradu 2 režijních paušálů po 300

Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 6.800 Kč. Navýšení odměny zástupce žalobce jako plátce DPH pak činí 1.428 Kč (§ 14a advokátního tarifu).

34. Krajský soud uložil vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. října 2023

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu